

Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Vår fil: B16-KB-002
Vårt Arkiv: 402
Saksbehandler: Katja Brox

Oslo 12. september 2016

Høring om endringer i opplæringsloven – Oppstart av grunnskoleopplæring

Vi viser til deres brev datert 23. juni 2016 og takker for muligheten til å komme med innspill.

Innledning

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO) er en paraplyorganisasjon for 80 ulike organisasjoner av funksjonshemmede og kronisk syke og representerer over 335 000 medlemmer. Vi er opptatt av at også interesser til funksjonshemmede og kronisk syke barn ivaretas på alle områder. Utdanning er, og bør være, en svært sentral del av alle barns liv.

FFOs hovedsynspunkter og vurderinger

FFO ønsker å minne om at Norge har ratifisert FNs Barnekonvensjon, som bl.a. fokuserer på barnas beste og barnas rett til utdanning uavhengig av bakgrunn.

Vi bemerker at ved dette forslaget om å utsette tidspunkt for grunnskoleopplæring, blir ikke prinsippet om barnets beste ivaretatt. I tillegg kan det være egnet til å skape både større økonomiske utgifter og forskjeller. Forslaget tar også kun hensyn til økonomien i offentlig sektor, som på kort sikt vil kunne spare noen småpenger ved å unnlate å tilby skoleplass rett etter et barns ankomst til landet, men på lang sikt vil tape økonomisk ved å måtte rette opp for tapt skolegang i form av forsterket innsats og/eller forlenget total tid det enkelte barnet vil komme til å bruke på å ta igjen.

Flere av barna som kommer til Norge har funksjonsnedsettelse og kroniske sykdommer. For dem vil mulighetene til tidlig innsats bli ytterligere innskrenket. Mange barn som kommer til Norge som asylsøkere har store psykiske traumer bl.a. på grunn av fluktsituasjon og krigsopplevelsene. Videre langtidsopphold i mottak påvirker deres helse ytterligere i negativ retning¹. Dette kan som kjent virke inn på barnas evner til innlæring.

¹ Barneombudets fagrapport (2013) Helse på barns premisser. Del 3, kap. 2
http://barneombudet.no/wp-content/uploads/2014/03/Helse_p%C3%A5_barns_premisser_Del3_Kap2.pdf

Det står i opplæringsloven § 1-3 at undervisningen bør tilpasses den enkeltes forutsetninger og evner. Tidlig oppstart av undervisning vil kunne avdekke behovene raskere, slik at nødvendige tiltak kan settes inn på et tidligere tidspunkt.

Det er dokumentert at familier med minoritetsbakgrunn allerede i dag mottar mindre støtte og oppfølging fra det offentlige for sine barn med spesielle behov². Utdanningsnivå blant befolkningen med funksjonsnedsettelse er mye lavere enn i befolkningen generelt³. Forslaget vil bidra til ytterligere marginalisering av denne gruppen, som både har en annen kulturell bakgrunn og helseutfordringer.

I Norge gjelder det minstestandarder: blir fristen for skoleoppstart satt til en måned etter det enkelte barns ankomst, vil det i praksis bety at de aller fleste vil gå uten skoletilbud i minst en måned. Dette kommer til å ramme også norske barn som av en eller annen grunn skal innskrives i skolen på nytt etter å ha vært borte/bodd i et annet land. Det er krevende å ta igjen en måneds skolefravær både for barna og for lærerne. Dette fraværet vil for mange komme i tillegg til skolefraværet i forkant av ankomsten, slik at tapt skolegang i praksis blir mye lengre.

Det er verdt å minne om at andre land selv i aktive krigsområder, veldig ofte tilstreber å gi skoletilbud til barn i skolealder. Man burde heller fokusere på de reelle årsakene til at mange nyankomne barn ikke har fått opplæring på flere måneder, der uklare ansvarsområder fører til at ingen har en direkte plikt til å sørge for et fullverdig opplæringstilbud for barn f.eks. i akutt- og transittmottak. Barna som kommer har sannsynligvis ikke hatt skolegang på reisen til Norge, får som oftest ikke noe skoletilbud eller spesialundervisning mens de venter på behandling av asylsøknaden og deretter mens de venter på å bli bosatt i en kommune. Kommunene, som bosetter flyktninger, får tidlig oversikt over hvem de skal bosette og har som regel en helhetlig prosess med å finne bolig og sette opp et fungerende hjelpeapparat rundt barna det gjelder. Utsettelse av den kommunale plikten til å sørge for skoletilbudet til de bosatte barna blir en svekkelse av alle barns rett til utdanning, som vil i tillegg virke hemmende på integrering.

Konklusjon

FFO fraråder at tidspunkt for oppstart av grunnskoleopplæring for barn forlenges og at det innføres lovfestet mulighet for dispensasjon, fordi dette forringer barnas rett til opplæring og er i strid med Barnekonvensjonen. Samtidig kan det på sikt føre til utilsiktet økning i offentlige utgifter knyttet til disse barna.

Med vennlig hilsen

FUNKSJONSHEMMEDES FELLESORGANISASJON

John Berg-Jensen
styreleder

Lilly Ann Elvestad
generalsekretær

² Tøssebro og Wendelborg (2014): Oppvekst med funksjonshemming.

³ Finnvoll: Langt igjen? Levekår og sosial inkludering hos mennesker med fysiske funksjonsnedsettelse, NOVA-Rapport, nr. 12, 2013 http://www.hioa.no/content/download/45481/674758/file/7401_1.pdf